

Wpływ zakwaszenia i wapnowania na rośliny uprawne

Rośliny uprawne mogą prawidłowo rozwijać się i wydawać dostatecznie duży plon o odpowiednich parametrach jakościowych tylko wtedy, gdy odczyn gleby zostanie uregulowany zgodnie z ich wymaganiami.

mgr inż. Małgorzata Lamcha

Kierownik Działu Agrochemicznej Obsługi Rolnictwa Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Olsztynie

Najodpowiedniejszym dla wzrostu, rozwoju i plonowania większości gatunków roślin uprawianych w Polsce jest odczyn gleby od lekko kwaśnego do zasadowego, w przedziale wartości pH 5,6-7,0 (tab.1).

Rośliny uprawne można podzielić na grupy pod względem tolerancji na odczyn gleby. Większość roślin uprawianych w naszym kraju nie toleruje niskiego odczynu gleby.

Tab. 1. Optymalne zakresy pH dla niektórych roślin uprawianych [Hołubowicz-Kliza, 2006]

Wrażliwość na kwaśny odczyn	Gatunek roślin
Rośliny silnie reagujące na zakwaszenie (optymalne pH 6,0-7,5)	Pszenica ozima, jęczmień, kukurydza, rzepak, gorczyca, burak cukrowy, burak pastewny, burak ćwikłowy, bobik, koniczyna, nostryk, lucerna, soja, kapusta pastewna, kapusta biała, kopie, mak, cebula, szpinak, czosnek, seler, sałata, wiśnia, czereśnia i śliwa
Rośliny średnio wrażliwe na zakwaszenie (optymalne pH 5,0-6,5)	Żyto, owies, ziemniaki, brukiew, rzepa, groch, fasola, marchew, len, słonecznik, cykoria, tymotka, jabłoń, grusze, agrest, porzeczki, malina, poziomka, ogórki i pomidory
Rośliny mało wrażliwe na zakwaszenie (optymalne pH < 5)	Gryka, łubin żółty, seradela, tytoń, rzodkiew, rzepa czarna i rabarbar

Rośliny uprawiane na glebach o niewłaściwym dla nich odczynie dają niższe plony o gorszej jakości. Uprawa roślin na glebach o optymalnym odczynie gwarantuje lepsze wykorzystanie przez nie składników pokarmowych z rezerw glebowych, nawozów naturalnych i mineralnych.

Do regulacji odczynu gleb uprawianych służy zabieg wapnowania. Wzrost odczynu gleby w wyniku tego procesu wiąże się z wystąpieniem w jej właściwościach chemicznych szeregu istotnych zmian. Za najważniejsze skutki wapnowania, z punktu widzenia wzrostu i rozwoju roślin, uznaje się zwiększenia przyswajalności i pobierania przez rośliny uprawne makroskładników (tj. fosfor, magnez, wapń). W wyniku zabiegu wapnowania wzrastają również możliwości rozszerzenia uprawy cennych dla rolnictwa gatunków roślin źle znoszących kwaśny odczyn. Należą do nich takie rośliny jak pszenica, jęczmień, burak cukrowy, rzepak oraz lucerna.

Wapnowanie należy zatem przeprowadzić w pierwszej kolejności na polach, gdzie zabieg ten jest konieczny, pod rośliny bardzo wrażliwe na kwaśny odczyn, a następnie w miarę możliwości doprowadzić wszystkie gleby do optymalnego odczynu. Podobnie jak nadmierne zakwaszenie, również zbyt wysokie pH gleby wpływa niekorzystnie na wzrost i rozwój roślin uprawnych. Rośliny rozwijające się w środowisku wyraźnie zasadowym nie mogą bowiem pobierać dostatecznych ilości składników.

Aby zastosować odpowiednie dawki nawozów wapniowych, należy dokonać pomiaru pH np. w okręgowych stacjach chemiczno-rolniczych i na podstawie odczynu określić potrzeby wapnowania.

Źródło:

- Filipek T. i inni „Zakwaszenie i wapnowanie gleb”, Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA 2015.

Zapraszamy na stronę internetową Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Olsztynie www.oschr.olsztyn.pl.

